

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 25/20
V Lucemburku dne 5. března 2020

Stanovisko generální advokátky ve věci C-66/18
Komise v. Maďarsko

Podle názoru generální advokátky J. Kokott musí Maďarsko zacházet se zahraničními a tuzemskými vysokými školami stejně

Požadavky uzavření mezinárodní smlouvy se státem původu a skutečné výukové činnosti v této zemi, jež byly v Maďarsku zavedeny v roce 2017, jsou podle generální advokátky neslučitelné s unijním právem a právem WTO

V roce 2017 byl maďarský zákon o vysokých školách novelizován v tom smyslu, že vysoké školy ze států mimo EHP smějí v Maďarsku působit jen tehdy, jestliže byla uzavřena mezinárodní smlouva mezi Maďarskem a státem jejich původu. Kromě toho musí *všechny* zahraniční vysoké školy, které chtějí v Maďarsku nabízet vysokoškolské vzdělání, takovéto vzdělání nabízet i ve státě svého původu.

Central European University (CEU), univerzita založená podle práva státu New York (USA) a podporovaná americkým obchodníkem maďarského původu Georgem Sorosem, byla jedinou zahraniční vysokou školou již působící v Maďarsku, která nové požadavky nesplnila. Mezitím své působení v Maďarsku ukončila a v listopadu 2019 otevřela nový kampus ve Vídni (Rakousko).

Komise podala v roce 2018 proti Maďarsku žalobu pro nesplnění povinnosti z důvodu přijetí dotyčných změn zákona o vysokých školách. Generální advokátka Juliane Kokott ve svém stanovisku předneseném dnešního dne Soudnímu dvoru navrhuje, aby této žalobě vyhověl.

Generální advokátka zastává názor, že požadavek uzavření mezinárodní smlouvy se státem původu je v rozporu s **požadavkem národního zacházení** (požadavek, aby bylo se zahraničními a tuzemskými poskytovateli služeb zacházeno stejně) **podle Dohody GATS** (General Agreement on Trade in Services, Všeobecná dohoda o obchodu službami). Tato dohoda byla uzavřena v rámci Světové obchodní organizace (WTO) a schválena Unií, čímž se stala součástí unijního práva. Generální advokátka uvedla, že i když **Soudní dvůr** zpravidla **právo WTO** neuplatňuje, má pravomoc rozhodovat na unijní úrovni o žalobách, kterými Komise vytýká určitému členskému státu nedodržení tohoto práva. Takovouto žalobou totiž dává Unie najevo svou vůli řídit se mezinárodním právem. To odpovídá rozsáhlé pravomoci Unie v oblasti obchodní politiky, na základě které Unie navenek odpovídá za všechny povinnosti vyplývající z GATS a přebírá na sebe jednání v rámci WTO.

Generální advokátka uvádí, že Maďarsko se v rámci GATS ve vztahu k takovým opatřením, jako jsou opatření dotčená v projednávané věci, v plném rozsahu zavázalo, že bude se zahraničními a tuzemskými poskytovateli služeb zacházet stejně. Maďarsko nevyužilo možnosti vznést výhrady stran národního zacházení se službami poskytování vysokoškolského vzdělávání. Nový požadavek tudíž nemůže být ospravedlněn.

Generální advokátka má za to, že i když mezinárodní smlouva, na základě které vláda státu původu vysoké školy její činnost v Maďarsku v zásadě podporuje, může v zásadě prokázat její důvěryhodnost, a tím přispět k zabránění podvodným obchodním praktikám, jeví se požadavek v konkrétní podobě jako prostředek svévolné diskriminace vysokých škol usazených ve třetích státech. Rozhodnutí, zda a kdy bude taková smlouva uzavřena, totiž zcela závisí na volné úvaze

Maďarska. V konečném důsledku tudíž tento požadavek představuje **podmínku povolení**. Maďarsko však možnosti zakotvení takovéto podmínky v rámci GATS **nevyužilo**.

Generální advokátka mimoto konstatuje, že požadavek uzavření mezinárodní smlouvy se státem původu je v rozporu s Listinou základních práv Evropské unie. Nepřiměřeným způsobem totiž omezuje **svobodu zakládat a provozovat vzdělávací zařízení a svobodu věd**. Unijní základní práva jsou pro Maďarsko v oblasti vysokého školství závazná, pokud – jako v projednávané věci – provádí mezinárodní závazky Unie. Závazky převzaté původně Maďarskem v rámci GATS totiž přešly na Unii.

Kromě toho je požadavek skutečné výukové činnosti ve státě původu, který platí pro všechny zahraniční vysoké školy, tedy i pro vysoké školy z jiných členských států EU nebo EHP, podle generální advokátky Kokott vzhledem k jeho diskriminační či nepřiměřené povaze v rozporu i se **svobodou usazování, směrnicí o službách¹, Listinou základních práv** (svobodou zakládat a provozovat vzdělávací zařízení a svobodou věd) a s požadavkem rovného zacházení v rámci **GATS**. Svoboda usazování zahrnuje mimo jiné právo hospodářského subjektu vykonávat svou činnost výlučně v jiném členském státě.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generální advokátky vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z unijního práva, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě. Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) □ ☎ (+32) 2 2964106

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36).